

అవధానుల సుధాకరరావు

■ "మాదులి ఎంటర్ ప్రైజెస్"

దేశంలో కెల్ల పెద్ద ఎక్స్ పోజింగ్ కంపెనీ. ఏటేటా బోలెడు లాభాలు గడిస్తోన్న ఏకైక సంస్థ అందులో వుద్యోగం సంపాదించడమంటే అప్పట్ల క్రిందే లెక్క. వనికి తగ్గ ప్రతిఫలం లభిస్తుంది అక్కడ.

ఆ రోజు ఆ కంపెనీ ఆవరణ యువతి, యువకులతో నిండివుంది. వారందరి చేతుల్లో సర్టిఫికెట్లు, ట్రూకాపీషవుండే పైల్చువున్నాయి. ముఖాల్లో నిరీక, దైన్యం ఎక్కడో అట్టడుగున కొనవు పిరితో ఆశ తాండవిస్తున్నాయి. రకరకాల, రంగురంగుల చీరల్లోవున్న

లెయ్యడు. గుర్రప్పందాలు ఆవసరంలేదు.

కాని, ఒక బహిషత మాత్రం అతన్ని వదలేదు.

అడవాననంటే మహా ఇది. శ్రీ ప్రసక్తికే ఒళ్ళు మగ్గిపోతాడు.

అలాంటి మహానుభావుడు - యువకులని ఇంటర్ వ్యూ చేయడంలో శ్రద్ధ ఎందుకు తీసుకుంటాడు? వారి అర్హతలని పరీక్షించాలని ఎందుకునుకుంటాడు?

నిజమే

లోపలికి వెళ్ళినవారంతా నిమిషంలో బయటికొచ్చేస్తున్నారు. పావుగంటలో నిరుద్యోగ

వరస్వతి మటుకు మిగిలివుంది. మూర్తి కావాలనే ఆమె పేరు చివరికి వచ్చేలా చేసాడు.

ఇరవై రెండేళ్ళ వయసు. వచ్చని శరీర చ్చాయ, నేర్పరి అయిన శిల్పి మలచిన విగ్ర

హంలాంటి వొంపు, సొంపుల నేహం-ఇవన్నీ ఆమెని అందిగతైనిచేస్తే, మూర్తిని ఏచ్చి

వాణ్ణి చేశాయి

అతని మనసులో-ఆమెని 'ట్రాప్' చేసే మార్గాలు గిరికీలు కొద్దున్నాయి.

"ఎం.... అమ్మామ్! ఈ వుద్యోగం నీకు ఆవసరమా?" అడిగేడు.

కోరికతో వెలుగుతున్న మూర్తి కళ్ళలోకి

క్రమక్రమంగా ఉద్యోగం కెసి మొగ్గుతోంది ఆమె నిర్ణయం. ఆ ఉద్యోగం పొందటానికి తను చెల్లించుకోవలసిన మూల్యం మనసులో మొదిలింది. బాధగా కళ్ళు మూసుకుంది కనుకొలకుల్లోంచి వెచ్చటి కన్నీళ్ళు క్రిందికి జారేయి ఒక సమస్య పరిష్కరించబడాలంటే - కొత్త...

అడవాళ్ళంతా ఒకవైపుగా కూర్చుని వున్నారు. కొద్దిసేపటిలో ఇంటర్ వ్యూ తీతంగం ప్రాగింబం కానున్నది.

ఆ ఇంటర్ వ్యూ తీసుకునే బాధ్యత మూర్తికి అప్పగించబడింది. అతను ఆ కంపెనీ ఎం.డి. కి స్టెనో-కెమ్-పి. ఏ.

మూర్తి ఈ మధ్యనే యాభయిలో పడ్డాడు. తలవెంట్రుకలు సగం వూడిపోయాయి. గొప్ప తెలివి తేటలున్నాయి. శత్రువు దగ్గరకూడా తన పని సాధించుకోగలడు. మూర్తికి ఏ చెడ్డల వాటూలేదు. మాంసాహారం ముట్టడు మత్తు పోనీయాలి వాసన చూడడు సిగరెటు తగ

యువకులంతా శలవు వుచ్చుకున్నారు

ఇప్పుడు మిగిలినవారంతా యువతులే. పాతికేళ్ళ పరువంలోవున్న అందాల, పదుమ టొమ్మలే.

మూర్తికి మహదానందం కలిగింది. లలలా....లలలా లక్ష్మీచాస్తులే.... అని హుషారుగా పాడుకున్నాడు లోలోపలే.

ఒక్కొక్కర్ని ఎదురుగా కూర్చోబెట్టుకుని, తీకిగ్గా ఇంటర్ వ్యూ చేస్తూ, వారి తీయని పలుకులు వింటూ, అందాలని కళ్ళతో తాగేస్తూ మత్తెక్కి వున్నాడు మూర్తి.

అందరూ అయిపోయారు. వెళ్ళిపోయారు.

ఆశగా చూసింది సరస్వతి.

"చాలా, చాలా అవసరం, సార్! మా కుటుంబం వీధిన పడకుండా వుండాలంటే, మేమందిరమా రోజుకి ఒక్కవూటైనా ఇంత తినాలంటే...ఆరుగురు మనుషులు జీవించి వుండాలంటే...." ఈ అవకాశం తనకి బోతుందినే ఆశ్రంలో-అన కుటుంబ పరిస్థితిని చెప్పుకుంది. తడబడుతూ.

సరస్వతి ఎంత బలమైన పేదరికంలో వున్నదో తెలిసింది. ఆమె కుటుంబం ఆలి కోరలమన్య ఓక్కుకుందని తెలిసి సంతోషించాడు.

ఆంధ్రభూమి సచిత్ర వారపత్రిక 25-3-82

పరిస్థితులు అనుకూలంగా వున్నాయి, ఈ చిన్నదాని అందం-తనవరం కావడం కొంచెం తేలికే .. అనుకున్నాడు మూర్తి.

“అర్హతలేకుండా-అవసరాలతోనే వుద్యోగం కావాలంటే ఎలా వస్తుందమ్మాయ్?” తన ఒదికం ప్రారంభిస్తూ అన్నాడు మూర్తి.

సరస్వతి బేలగా, తెల్లమణివేసి చూడటం మినహా సమాధానం చెప్పలేకపోయింది-

“నీ పర్ఫామెన్స్ అంత బాగాలేదు. నీ కంటే చాలా గొప్పగా చేసినవాళ్ళు కూడా వున్నారు” మూర్తి నిజమే చెప్పినా, అందులో తన గొప్పతనం ప్రకటించుకోవడం కూడా వుంది.

సరస్వతి నీరసపడింది. నిరాశగా చూసింది.
 “అయితే నాకీ వుద్యోగం రాదా సార్?”
 “నువ్వు కావాలనుకుంటే రాకపోదు” తెలివిగా అన్నాడు మూర్తి.

సరస్వతి ముఖం వెలిగింది. కళ్ళలోకి కాంతి వచ్చింది.

“నిజమా సార్ : మీకెలా కృతజ్ఞత చెప్పుకోవాలి” ఉక్కిరి, బిక్కిరయింది. ఆమె తీయని పెదవులు చూస్తూ నాటిక తడుపుకున్నాడు మూర్తి

“ఆ మార్గం నేను చెబుతాగా.”... అని, రెండు కూల్ డ్రింక్స్ తెప్పించేడు.

సరస్వతి మొహమాటపడుతూ తాగింది.
 మూర్తి డబ్బులిస్తుంటే-తనిస్తానంది.

“ఇలాంటి చిన్న చిన్నవికావు, నువ్వివ్వవలసిందేమిదో చెప్తాను. తొందరపడకు” అన్నాడు.

ఆతనికి ఎం. డి. దగ్గర్నుండి పిలువొచ్చింది సరస్వతిని కూర్చోమని చెప్పి, లోపలికి వెళ్ళాడు అయిదు నిమిషాల తర్వాత తిరిగొచ్చాడు.

“అట్టే లైం లేదమ్మాయ్ ! రేపు ఉదయాని కల్లా కేండిడేట్ ని సెలక్ట్ చెయ్యమని ఇప్పుడే పలికి, చెప్పారు.”

“.....”
 “నీ పేరుమీద ఆర్డర్స్ తయారు చేయిరాను”

సరస్వతి కృతజ్ఞతగా చూసింది.
 “అనుకున్న పని జరిపింది-కొబ్బరికాయ లంచం తీసుకుంటాడు దేవుడు. మనిషి నైన నానూ అలాంటి కోరిక వుండటం తప్పకాదుగా...”

“తప్పకుండా సార్ ! నా మొదటి జీతం...”
 మధ్యలోనే అడ్డుకున్నాడు మూర్తి.
 “పిట్టిదాని ! ఆదిదాని దగ్గర్నుండి-మగాడు కోరేది డబ్బు మాత్రమేనా?”

మెడలో పాము చుట్టుకున్నట్టు- ఒక్కసారిగా సరస్వతి ఉలిక్కి పడింది.

“నా సంగతి చూసేట్లయితే—ఈ ఉద్యోగం నీది. ఆలోచించుకో.”

అంగీకారమైతే— సాయంత్రం ఐదుగంటలకి ‘లిజర్నీ’ దగ్గర వుండు.

యింట్లో చెప్పే— రాత్రికి రాకుంటే కంగారు పడతారేమో :” తన ఐతరకు వారుతుందనే ధీమాలో వున్నాడు మూర్తి. అయినా ఎక్కడో చిన్న అనుమానం— వెళ్ళికొని అమ్మాయిలు వుత్తి పెట్టిమెంటల్ పూర్స్ : శీలం, పవిత్రత అనే వెళ్ళి నమ్మకాలు వారినంతా వదలేద్దా.

శీలమే ముఖంనుకుంటుందేమో : ఉద్యోగం వదులుకుంటుందేమో :

ఈ గకమైన ఆలోచనల్లో మూర్తి వుంటే— అక్కడ సరస్వతి ఏ నిర్ణయానికి రాలేక సతమతిమవుతోంది.

అప్పుడే నాలుగు గంటలయింది. ఇంకా ఒక గంట...

ఏ నిర్ణయం తీసుకోవాలి ?

ఒకవేపు అంతరాత్మ-ఇడితప్పు అంటోంది ఈ పని చేయవద్దంటున్నది. మరోవేపు పరిస్థితుల వా త్తిడి, బాధ్యతల బరువు.

పేరు తెలియని రోగంతో రోజు, రోజు కృశించిపోతున్న తల్లి...

ఏక్విడెంట్ లో కాంతోపాటు— ఉద్యోగాన్ని పోగొట్టుకున్న తండ్రి.

నిరాధారమయిన కుటుంబం....

బంగారు భవిష్యత్ కోసం కలకల కరిటున్న యిద్దరు పసి వెదవలు (తమ్ముళ్ళు). ఇంత మందికి ఆధారం తను. వీళ్ళని పోషిస్తూ, తనకో దారి ఏర్పరచుకోవాలంటే—ఈ వుద్యోగం తనకి అవసరం.

ఇది కాకపోతే మరో వుద్యోగం దొరుకు

తుందనే ఆశ లేదు. ఈ రోజుల్లో అస్వీతలు, సర్టిఫికెట్లు చూసి, ఏ ఇతర ప్రతిఫలం ఆశించకుండా వుద్యోగాలిచ్చే ధర్మాత్ములు ఇంకా

మిగిలి వున్నారా— అనిపించిందామో.

ఈ పరిస్థితుల్లో తమ కుటుంబాన్ని ఆదుకునే ఉదారులు కూడా లేరు. ఎవరి బ్రతుకు వారికే భారంగా వుండే రోజులివి.

క్రమక్రమంగా ఉద్యోగంకేసి మొగ్గుతోంది ఆమె నిర్ణయం. ఆ ఉద్యోగం పొందటానికి తను చెల్లించుకోవలసిన మూల్యం మనసులో మెదిలింది.

బాధగా కిక్కు మూసుకుంది. కనకకొలకు ల్లోంచి వెచ్చిటి కన్నీళ్ళు క్రిందికి జారేయి. ఒక సమస్య పరిష్కరించబడాలంటే— కొత్తగా మరికొన్ని సమస్యలు సృష్టించుకోవాలి. ఒక దారిలో పోవాలని అనుకున్నప్పుడు— మరికొన్ని దారులు మూసుకుపోతాయి. ఒకవ్యక్తి నిర్ణయం చాలా మందిని, చాలా రకాలుగా ప్రభావితం చేస్తుంది.

మగవాడి వీడి కూడా పడని శరీరం ఆమెది. తనని ఏలుకునే మగవాడి కోసం దాచుకున్న యవ్వనపు అందాలు బ్రతుకు తెరువు బలి తీసుకుంది.

ఆ రాత్రి సరస్వతి ఇంటికి పోలేదు.

మూర్తి— ఆమెతో అమరసుఖాలు అనుభవిం చేడు. కోరికల అంచులు చూసాడు.

మరునాడే సరస్వతికి “ఘాదురి ఎంటర్ ప్రైజిస్”లో ఉద్యోగిని అయింది.

నెలకి ఏదొందల జీతం. ఏడాదికి రెండువెల దోనన.

ట్రూ..
ట్రైపిస్ తాతారావుని పిలిచాడు ఆఫీసర్ ముకుందం.

“దీనికి ట్రూ కాపీ కావాలి. చేసి పట్రండి....” ఇచ్చాడు.

ట్రైప్ చేసిచ్చాడు తాతారావు.

“ఇదేమిటయ్యా? దాంట్లో కొట్టేసినవీ, తప్పలూ అన్నీ ట్రైప్ చేసేశావు?” కోపంగా అడిగాడు ఆఫీసర్ ముకుందం.

“ట్రూ కాపీ కదండీ!” వినయంగా అన్నాడు తాతారావు.

—ఎన్. మురళీమోహన్ (సరసన్నపేట)

ఆ రోజుతో ఆమెకి తన శరీరం మీద మమకారం పోయింది. ఎంతో అపురూపంగా చూసుకునే పయసుని మరచిపోయింది.

అలంకరణని మరచింది. సరదాచ. ఉత్సాహం పూర్తిగా తుడిచేసుకుంది

తనని తాను ఓ యంత్రంలా భావించింది. ఆ తరువాత. మరో ఆరు నెలలలో....

సరస్వతిని కిన్ ఫర్మ్ చేసే సమయంలో.... మరోసారి మూర్తి కోరికకి గురయింది.

సరస్వతికి అభిముఖంగా కుర్చుని వున్నాడు రాఘవరాం.

ఆమె ముఖం ఉదాసీనంగా వుంది. అతని సమక్షంలో ఆమె అలా ఎప్పుడూ లేదు

“ఏమయింది సరస్వతి! ఆలా వున్నావ్!” ఆప్యాయంగా అడిగేడు రాఘవరాం.

“అట్టే.... బాగానేవున్నానే....!” ఉలిక్కి పడుతూ జవాబిచ్చింది.

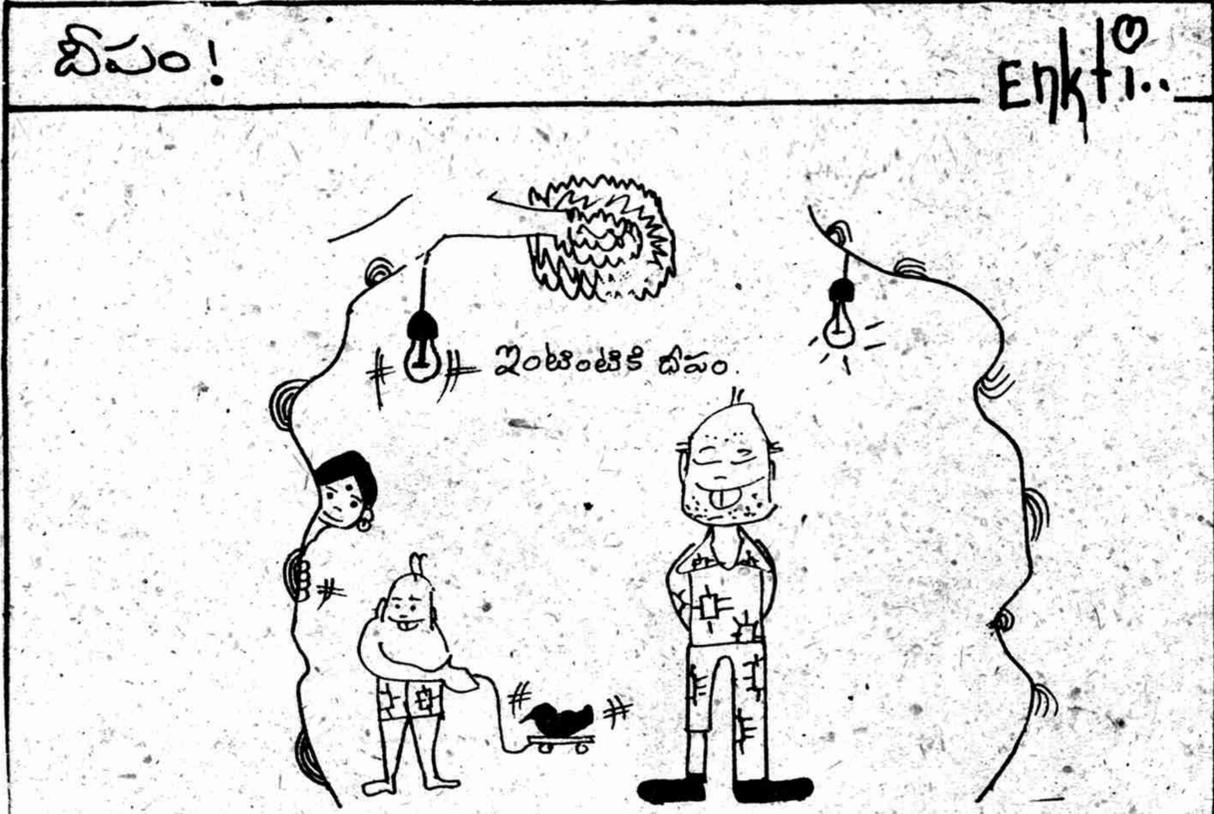
“నువ్వేదో దాస్తున్నావ్ సరస్వతి! సరే పోనివ్వు.... ఈ మధ్య నీ నుండి సరిగా ఉత్తరాలు రావడం లేదు....”

ప్రయత్నించుకొంటూ వెదవలవైకి నవ్వు తెచ్చుకుంది సరస్వతి.

“అలాంటిదేం లేదు, బావా! కొత్త వుద్యోగం కిదా. తీరిక కిక్కడం లేదు....” అంది.

“అందుకే నేను స్వయంగా వచ్చాను. మన వెళ్ళి విషయం ఏ నిర్ణయించావ్....?”

“ఇప్పుడే ఏం తొందర....?”

రేషన్

“రాజేష్! మంగళూరు దేనికి ప్రసిద్ధి చెందింది?” టీచర్- క్లాస్ లో ప్రశ్నలు అడుగుతున్నాడు.

“నాకు తెలియకూడదు!” చెప్పాడు రాజేష్.

“తెలియదూ! మీ ఇంట్లో రోజూ ఖాడుకున్న పంచదార ఎక్కడినుండి వస్తోందనుకుంటున్నావ్?”

“మాకైతే రేషన్ పాపనుండి సార్”
-రజనీశకుంతల (హైదరాబాద్)

“ఈ మాటంటున్నది నువ్వేనా?” ఆశ్చర్యపోతూ ఎదురు ప్రశ్నించాడు. తమ రాసే ప్రతి ఉత్తరంలోనూ సరిస్వతి వివాహం గురించి ప్రస్తావించేది. ఇప్పుడమె ఇలా హఠాత్తుగా ఎందుకు మారింది....? మునుపటి ఉత్సాహం కూడా లేదు. ఏం జరిగింది?

“అది కాదు బావా! నేను...” ఆ తరువాత ఎలా చెప్పాలో తెలీలేదు ఆమెకి. అలా అని, చెప్పకుండా బావని మోసగించే ఉద్దేశము లేదు.

“ఇక ఏం చెప్పొద్దు సరస్వతి. త్వరలోనే నిన్ను నా దాన్ని చేసుకుంటాను. ఆ తర్వాత నువ్వేం చెప్పదలచుకున్నావో చెప్పు ఓళ్లుగ్గా వింటాను....”

రెండు నెలల్లోనే రాఘవరాం మాటలు నిజమయ్యాయి. సరస్వతి మెడలో మూడుముళ్ళు వేసాడు.

ఈ వెళ్ళి తనుపుట్టినప్పుడే నిశ్చయమయింది. బావని అప్పట్నుండే ప్రేమించసాగింది ఈనాడు ఆ ప్రేమతో తన హృదయం నిండిపోయింది.

అంత గాఢంగా ప్రేమించిన బావకి- తన దురిదృష్టపు కథ చెప్పి అతని క్షమని పొందాలనుకుంది. తన మీద ఏ తప్పు లేకుండా చేసుకోవాలనుకుంది.

ఆ అవకాశం రాకమునుపే ఆమె రాఘవరాం స్వంతిమయిపోయింది. కొత్తగా వెళ్ళయిన జంట, తొలి దినాలలో శారీరకసుఖాల్లో తేలుతూ ప్రపంచం మరిచిపోతారు. అట్టి పరిస్థితులలో బావకి తన కథ చెబితే ఎంత ఔదర్యం వున్నా, విశాల హృదయంతో ఆలోచించే వాడయినా- వివరీతంగా నిరుత్సాహపడతాడు. అంత తెలిగ్గా తనని దగ్గరికి తీసుకోలేడు.

అందుచేత సరిస్వతి ఈవిషయం చెప్పలేదు. అందుకు శిక్షగా ఆమె అశాంతికి గురవుతోంది.

“ఈరోజు మధ్యాహ్నం శలవు పెట్టు” సరస్వతి మద్దేశించి చెప్పాడు మూర్తి.

“దేనికి?”

“మా ఇంట్లో ఎవరూ లేరు. కా నే ను సరదాగా గడపొచ్చు” కళ్ళలో కోరికల నీడలు కడులున్నాయి.

సరస్వతి గుండెల్లో రాయి పడింది. అసహ్యం కలిగింది.

“వీల్లేదు..... ఆ రోజు ట్న పడకలగా మళ్ళిపో”

“నువ్వెలాగైనా అనుకో. నాకు మాత్రం ఆ రోజుని ఈ రోజుగా చేసుకోవాలమంది.”

నా కంఠంలో ప్రాణం వుండగా మళ్ళి అలా జరగదు.”

మూర్తి దెబ్బతిన్నట్లు చూశాడు.

“ఎఱుటా దీమా? నేను తలచుకుంటే....!”

“నీ యిష్టమొచ్చింది చేసుకోపో!”

“బాగా ఆలోచించి మాట్లాడుతున్నావా?”

“నా దగ్గర రెండు మోటలు వుండవు” ఆవేశంగా అంది సరస్వతి.

కామంతో వళ్ళు తెలయని స్థితిలో వున్న మూర్తికి ఆమె మీద పీకలదాకా కోపం వచ్చింది.

తలుపు చప్పుడైంది. రాఘవరాం వెళ్ళి తీసాడు.

ఎదురుగా మూర్తి. “రండి లో పలికి” ఆహ్వానించేడు.

సరస్వతి రెండు కాపీ కప్పులతో వచ్చి, చెరోకటి అందించింది. కప్పు అందుకుంటూ సరిస్వతి కళ్ళల్లోకి హెచ్చరికగా చూసాడు మూర్తి. ఆమె నిర్లక్ష్యంగా తల తిప్పుకుంది. ఇక ఊరుకోకూడదు- అని గట్టిగా విశ్చయించు కున్నాడు మూర్తి.

“మీ సరస్వతి చాలా తెలివిగల సిల్లండీ!” ఉపోద్ఘాతంగా అన్నాడు. రాఘవరాం విని ఊరు కున్నాడు.

“ఆమెకి ఈ వుజ్వోగం ఇప్పించింది నేనే. నా ఋణం వుంచుకోలేకనుకోండి” నెమ్మది, నెమ్మదిగా ఒక్కో విషయం బయట పెట్ట సాగాడు.

ఇక సహించలేకపోయాడు రాఘవరాం.

“మిష్టర్ అలాంటి సంగతులు ఇక్కడ మాటాడొద్దు” మ్యూడగా చెప్పాడు.

“అది కాదండీ....మీ భార్య” రాఘవరాంలో సహనం నశించింది మూర్తి చొక్కా కాలర్ పట్టుకున్నాడు.

“ఎఱుటండీ కొడతారా ఏం?” భయపడుతూ అడిగేడు.

“చీ! ిలాంటి కుక్కని కొట్టడానిక్కొద్దు ఈ చేతులు” అని బలం కొద్దీ విసురుగా తోసాడు. ఆ దెబ్బకి వెళ్ళి తలపు బయట పెట్టాడు మూర్తి. ఎదుం కలుక్కుమంది.

“సరస్వతి నాకంతా చెప్పింది. ఇంకోసారి ఈ గడవ తొక్కకు.” అని, తలుపులు వేసే సాడు రాఘవరాం.

వుండు మీద కారం చల్లి నట్లు గా- లోపల్చుండి ఉల్లాసమైన నవ్వులు విప్పించేయి.

